Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého senátu)

15. července 2015 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Evropský trh s předpínací ocelí — Určování cen, rozdělení trhu a výměna citlivých obchodních informací — Rozhodnutí, jímž se konstatuje porušení článku 101 SFEU — Pravidla přičitatelnosti protisoutěžního jednání dceřiné společnosti její mateřské společnosti — Domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu — Přiměřená lhůta“

Ve věci T-436/10,

HIT Groep BV, se sídlem v Haarlemu (Nizozemsko), původně zastoupená G. van der Walem, G. Oosterhuisem a H. Albersem, poté G. van der Walem a G. Oosterhuisem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené P. Van Nuffelem, S. Noëem a V. Bottkou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise C (2010) 4387 final ze dne 30. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38344 – Předpínací ocel), ve znění rozhodnutí Komise C (2010) 6676 final ze dne 30. září 2010 a rozhodnutí Komise C (2011) 2269 final ze dne 4. dubna 2001,

TRIBUNÁL (šestý senát),

ve složení S. Frimodt Nielsen (zpravodaj), předseda, F. Dehousse a A. M. Collins, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Plingers, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. června 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek[1] *[omissis]*

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

65 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 15. září 2010 podala společnost Hit Groep projednávanou žalobu.

66 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 24. prosince 2010 podala společnost Nedri návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise, což jí předseda prvního senátu Tribunálu povolil usnesením ze dne 28. února 2011. Dopisem došlým kanceláři Tribunálu dne 28. října 2013 však společnost Nedri Tribunál informovala, že svůj návrh na vstup do řízení bere zpět. Z věci T-436/10 tedy byla jako vedlejší účastnice řízení vyškrtnuta usnesením předsedy šestého senátu Tribunálu ze dne 4. prosince 2013.

67 Dopisem ze dne 6. května 2011 požádala společnost Hit Groep o povolení předložit nový žalobní důvod s ohledem na skutečnosti, které byly poprvé uvedeny v žalobní odpovědi.

68 Rozhodnutím ze dne 6. června 2011 Tribunál požádal Komisi, aby mu poskytla druhé pozměňovací rozhodnutí. Komise této žádosti vyhověla dne 16. června 2011.

69 Dopisem ze dne 26. července 2011 společnost Hit Groep potvrdila, že v důsledku přijetí druhého pozměňovacího rozhodnutí žádá o možnost upravit své žalobní důvody.

70 Dopisem ze dne 29. července 2011 Tribunál této žádosti vyhověl.

71 Písemná část řízení skončila dne 20. října 2011, když Komise předložila dupliku v jednacím jazyce.

72 Komise se v duplice vyjádřila k žádosti o úpravu žalobních důvodů, kterou předložila žalobkyně v replice, jakož i k vyjádření, které žalobkyně předložila v návaznosti na přijetí druhého pozměňovacího rozhodnutí.

73 Poté, co se od 23. září 2013 změnilo složení senátů Tribunálu, soudce zpravodaj byl přidělen k šestému senátu, kterému tudíž byla dne 3. října 2013 přidělena projednávaná věc.

74 Předběžná zpráva podle čl. 52 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 byla předána šestému senátu dne 8. listopadu 2013.

75 Dne 17. prosince 2013 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 písemně položil Komisi určité otázky. Komise této žádosti vyhověla dne 6. února 2014. Žalobkyně předložila vyjádření k odpovědi Komise podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 14. března 2014.

76 Dne 14. května 2014 rozhodl Tribunál na základě zprávy soudce zpravodaje o zahájení ústní části řízení.

77 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na písemné a ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 27. června 2014.

1 — Jsou uvedeny pouze ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

78 Společnost Hit Groep navrhuje, aby Tribunál:

— zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se jí dotýká, a zejména čl. 1 bod 9 písm. b), čl. 2 bod 9) a čl. 4 bod 22);

— podpůrně zrušil nebo snížil – způsobem, který uzná za vhodný – pokutu, která jí byla uložena v čl. 2 bodu 9) napadeného rozhodnutí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

79 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— žalobu zamítl;

— uložil společnosti Hit Groep náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

80 Společnost Hit Groep uvádí tři žalobní důvody na podporu svého návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí a podpůrně uvádí dva žalobní důvody na podporu návrhu na zrušení či snížení pokuty, která jí byla uložena.

81 Společnost Hit Groep rovněž v průběhu písemné části řízení uvedla doplňující šestý žalobní důvod.

82 První žalobní důvod vychází z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP a dále z nedostatku odůvodnění v rozsahu, v němž je společnosti Hit Groep v napadeném rozhodnutí přičteno spáchání protiprávního jednání v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002.

83 Druhý žalobní důvod vychází z toho, že uložení pokuty společnosti Hit Groep, která již není od 1. listopadu 2004 hospodářsky činná, je v rozporu s cíli článku 101 SFEU, evropskou politikou v oblasti pokut a zásadou proporcionality, jelikož tato pokuta není přiměřená ani nezbytná.

84 Třetí žalobní důvod vychází z toho, že společnosti Hit Groep byla nesprávně přičtena solidární odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri.

85 Čtvrtý žalobní důvod vychází z toho, že výše pokuty, která byla uložena společnosti Hit Groep, je nesprávná, jelikož Komise:

— tím, že zohlednila obrat společnosti Hit Groep za rok 2003, porušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a zásadu proporcionality (první část);

— měla společnosti Hit Groep přiznat stejné snížení, jaké přiznala na základě shovívavosti společnosti Nedri, jelikož odpovědnost společnosti Hit Groep nemůže jít nad rámec odpovědnosti společnosti Nedri (druhá část);

— provedla odlišný výpočet výše pokuty uložené společnosti Hit Groep, zatímco měla tuto pokutu omezit na část pokuty, která byla uložena společnosti Nedri, protože společnost Hit Groep byla odpovědná za pokutu uloženou společnosti Nedri pouze solidárně (třetí část);

— porušila zásadu rovného zacházení, protože po použití horní hranice 10 % nezohlednila omezenou dobou, za kterou je společnosti Hit Groep přičtena odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri (čtvrtá část).

86 Pátý žalobní důvod, který je uplatněn podpůrně, vychází z toho, že Komise porušila požadavek přiměřené lhůty.

87 Šestý žalobní důvod vychází z toho, že základní částka pokuty byla vypočítána za období činnosti společnosti Nedri, které je delší než období, za které byla společnosti Hit Groep přičtena solidární odpovědnost za její dceřinou společnost.

88 Na jednání žalobkyně nakonec vznesla sedmý žalobní důvod, který vychází z toho, že Tribunál nedodržel přiměřenou lhůtu.

K prvním třem žalobním důvodům

Připomenutí napadeného rozhodnutí

89 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 žalobkyně vlastnila společnost Nedri ze 100 %, a že lze tudíž předpokládat výkon rozhodujícího vlivu, což je podle Komise domněnka, kterou žalobkyně nebyla schopna vyvrátit (body 804 až 812 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

90 Komise se tudíž domnívala, že společnosti Nedri musí být přičtena odpovědnost za protiprávní jednání od 1. ledna 1984 do 19. září 2002, a prohlásila, že žalobkyně odpovídá společně a nerozdílně se společností Nedri za období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 (bod 813 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

91 Článek 1 napadeného rozhodnutí zní:

„Podniky, které porušily článek 101 SFEU a od 1. ledna 1994 článek 53 Dohody o EHP tím, že se během uvedených období účastnily na souhrnu dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví předpínací oceli na vnitřním trhu a od 1. ledna 1994 v rámci EHP, jsou:

[…]

9. Podniky skupiny Nedri:

a) Nedri Spanstaal BV od 1. ledna 1984 do 19. září 2002 a

b) Hit Groep BV od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002.“

92 V článku 2 napadeného rozhodnutí Komise nakonec uložila pokutu 5 056 500 eur společně a nerozdílně společnostem Nedri a Hit Groep a pokutu 1 877 500 eur společnosti Hit Groep.

Argumenty účastnic řízení

– K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu jednak z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP v rozsahu, v němž je v napadeném rozhodnutí společnosti Hit Groep přičteno spáchání protiprávního jednání v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002, a jednak z nedostatku odůvodnění

93 Společnost Hit Groep v podstatě tvrdí, že Komise jí jak v oznámení námitek, tak v napadeném rozhodnutí přičetla solidární odpovědnost pouze na základě jejího postavení akcionáře, který společnost Nedri ovládal a vykonával nad ní rozhodující vliv.

94 Komise však podle žalobkyně zároveň dospěla k závěru – a to aniž uvedla důvody a své rozhodnutí v tomto ohledu odůvodnila – že článek 101 SFEU porušila sama žalobkyně.

95 Společnost Hit Groep uvádí, že i kdyby jí protiprávní jednání případně mohlo být přičteno, neznamená to, že se ho fakticky dopustila. Domnívá se, že ve skutečnosti není pachatelem ani spolupachatelem protiprávního jednání, ale že pouze nese odpovědnost za jednání společnosti Nedri.

96 Podle společnosti Hit Groep přitom taková odpovědnost nemá stejnou intenzitu jako odpovědnost podniku, který se protiprávního jednání fakticky dopustil, což by mělo mít dopad na výši pokuty.

97 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

– Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že uložení pokuty společnosti Hit Groep, která již není od 1. listopadu 2004 hospodářsky činná, je v rozporu s cíli článku 101 SFEU, evropskou politikou v oblasti pokut a zásadou proporcionality, jelikož tato pokuta není v daném případě přiměřená ani nezbytná

98 Společnost Hit Groep s poukazem na rozsudek ze dne 11. prosince 2007, ETI a další (C-280/06, Sb. rozh., EU:C:2007:775), jakož i na stanovisko generální advokátky Kokott v této věci (EU:C:2007:404) v podstatě tvrdí, že i když je pravda, že společnost Hit Groep ani společnost Nedri nezanikly, ani nebyly převedeny na právnickou osobu či třetí podnik, sama společnost Hit Groep není činná na trhu již od 1. listopadu 2004 (tj. více než pět let předtím, než ji Komise sankcionovala), dále že byla sankcionována pouze jako mateřská společnost společnosti Nedri, která se jako jediná dopustila protiprávního jednání, a že tudíž pokuta ve vztahu k žalobkyni nebude mít žádný odrazující účinek.

99 Tato sankce tedy není v souladu s cíli politiky hospodářské soutěže a není přiměřená, jelikož podle žalobkyně není vhodná ani nezbytná k dosažení cíle článku 101 SFEU.

100 Žalobkyně má v podstatě za to, že za takových okolností by měla vést zásada hospodářské návaznosti pouze k sankcionování právnické osoby, která se dopustila protiprávního jednání, tj. společnosti Nedri, jelikož sama žalobkyně, která byla pouze holdingovou společností, byla již jen prázdnou schránkou.

101 Žalobkyně se totiž domnívá, že pokud taková holdingová společnost, jakou je ona sama, prodá dceřinou společnost, která se dopustila protiprávního jednání, a pokud již v důsledku toho není holdingová společnost hospodářsky činná, hospodářská návaznost někdejší skupiny spočívá na subjektu, který se dopustil protiprávního jednání, a pokuta musí být uložena tomuto subjektu, a nikoli hospodářsky nečinné holdingové společnosti.

102 Společnost Hit Groep kromě toho tvrdí, že možnost Komise zvolit, zda bude sankcionovat mateřskou společnost nebo dceřinou společnost, by ji měla podle judikatury v zájmu efektivnosti vést pouze k sankcionování společnosti Nedri.

103 Společnost Hit Groep kromě toho uvádí, že podle ustálené judikatury Komise nemůže stanovit výši pokuty uložené dceřiné společnosti na základě obratu bývalé mateřské společnosti, pokud byl podnik v okamžiku přijetí rozhodnutí rozdělen, jelikož obrat bývalé mateřské společnosti již neodráží skutečnou hospodářskou schopnost tohoto podniku. Komise tedy měla stanovit výši pokuty tak, aby odpovídala skutečné hospodářské schopnosti společnosti Hit Groep, která vzhledem k jejímu omezenému obratu a nevykonávání hospodářské činnosti byla (a stále je) nulová. Tato skutečnost tedy měla vést pouze k sankcionování společnosti Nedri.

104 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

– Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že společnosti Hit Groep byla nesprávně přičtena solidární odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri

105 Společnosti Hit Groep byla přičtena solidární odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri za období protiprávního jednání trvající od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002.

106 Společnost Hit Groep nicméně tvrdí, že Komise se nevyjádřila k období od 1. května 1987 do 1. května 1994, během něhož však společnost Hit Groep rovněž vlastnila 100 % základního kapitálu své dceřiné společnosti. Ohledně období od 1. května 1994 do 31. prosince 1997 se Komise domnívala, že nemá k dispozici důkazy o výkonu rozhodujícího vlivu na společnost Nedri.

107 Společnost Hit Groep má ale v podstatě za to, že v rámci správního řízení prokázala, že vyvrátila domněnku, podle které mateřská společnost vlastnící 100 % základního kapitálu dceřiné společnosti, jež se dopustila protiprávního jednání, vykonává na chování své dceřiné společnosti rozhodující vliv.

108 Společnost Hit Groep připomíná, že v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 byla finančním holdingem (holdingovou společností).

109 Žalobkyně má za to, že důsledkem povahy takové holdingové společnosti, způsobu jejího fungování a rozsahu jejích podílů je, že takovou právnickou osobu nelze považovat za společnost, která vykonává rozhodující vliv na dceřinou společnost, a to i když v ní má 100% podíl, ledaže by Komise prokázala opak.

110 Společnost Hit Groep v tomto ohledu zaprvé poznamenává, že Komise vychází z pokynu (directie-instructie) z května 1994. Tento pokyn byl však vydán čtyři roky před obdobím, u něhož Komise považuje výkon rozhodujícího vlivu za prokázaný. Společnost Hit Groep se kromě toho v podstatě domnívá, že tento pokyn se netýká běžné správy ani obchodní politiky dceřiné společnosti a že nejde nad rámec prostého výkonu práv, které zákon a stanovy přiznávají holdingové společnosti jako akcionáři. Konečně podle společnosti Hit Groep jak společnost Nedri, tak sama společnost Hit Groep tvrdily, že právní forma tohoto pokynu není jasná a společnost Nedri tomuto pokynu navzdory svým tvrzením v této souvislosti nedává takový dosah, jaký mu přiznává Komise.

111 Společnost Hit Groep zadruhé poznamenává, že Komise vychází z existence řídící skupiny, která se scházela přibližně pětkrát ročně. Žalobkyně zpochybňuje, že by připustila, že byl v rámci této skupiny diskutován obecný směr podnikání a jiné důležité otázky. Společnost Hit Groep tvrdí, že měla pouze dva zaměstnance, kdežto počet jejích kapitálových účastí vzrostl v roce 1994 na 11 a v roce 2001 dosáhl až 26. Domnívá se, že za takových podmínek Komise nemohla pouze podotknout, že společnost Hit Groep vykonávala rozhodující vliv, aniž v tomto ohledu uvedla bližší upřesnění, i když ve skutečnosti požádala společnost Nedri, aby ji informovala o obecném směru podnikání a otázkách, o které se zajímala. Společnost Hit Groep se domnívá, že Komise neodůvodnila, ani neprokázala rozsah jednání ve vzájemné shodě v rámci řídící skupiny.

112 Společnost Hit Groep zatřetí poznamenává, že se Komise opírá o prohlášení společnosti Nedri, podle kterého byly během setkání řídící skupiny diskutovány všechny obchodní aspekty. Má za to, že k této otázce již v rámci správního řízení podala vysvětlení a že tato prohlášení jsou pouze prohlášeními jedné strany zapojené do protiprávního jednání, aniž jsou podložena písemnými důkazy či prohlášeními třetích osob.

113 Společnost Hit Groep má naproti tomu za to, že ze směru podnikání vyplývá, že na svojí dceřinou společnost vliv nevykonávala. V podstatě se totiž domnívá, že společnost Nedri zahájila svoji účast na kartelové dohodě v roce 1984, tj. čtrnáct let před tím, než se mělo za to, že společnost Hit Groep na společnost Nedri vykonává rozhodující vliv, a že společnost Nedri pokračovala v účasti až do podzimu 2002, zatímco společnost Hit Groep tuto dceřinou společnost prodala. Podle společnosti Hit Groep je tak prokázána autonomní povaha chování společnosti Nedri.

114 Žalobkyně se nakonec v podstatě domnívá, že tvrzení Komise, podle nichž byla žalobkyně činná rovněž v odvětví oceli, a obchodní činnost společnosti Nedri tak byla spojená s její vlastní oblastí činnosti, nejsou opodstatněná. Žalobkyně uvádí, že Komise nikdy netvrdila, že by věděla o protiprávním jednání spáchaném společností Nedri, a že sama žalobkyně vždy popírala, že by o tomto protiprávním jednání věděla, což má za následek irelevantnost tvrzení Komise, podle kterých žalobkyně prováděla činnost v oblasti oceli, jež se vůbec netýkala oblasti APC.

115 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

Závěry Tribunálu

116 Nejprve je třeba přezkoumat třetí žalobní důvod a následně první a druhý žalobní důvod.

– Připomenutí zásad

117 Podle ustálené judikatury označuje pojem „podnik“ jakýkoliv subjekt vykonávající hospodářskou činnost, a to nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že pojem „podnik“ musí být v tomto kontextu zaprvé chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob, a dále že pokud takový hospodářský subjekt poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (viz rozsudek ze dne 29. září 2011, Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, Sb. rozh., EU:C:2011:620, bod 53 a citovaná judikatura).

118 Z ustálené judikatury rovněž plyne, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, neurčuje své chování na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 54 a citovaná judikatura).

119 Jelikož jsou v takové situaci mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky a tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU, Komise může určit rozhodnutí, jimiž se ukládají pokuty mateřské společnosti, aniž vyžaduje prokázání osobního zapojení této mateřské společnosti do protiprávního jednání (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 55 a citovaná judikatura). Jinými slovy, skutečností, která Komisi opravňuje určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, není nutně vztah, ve kterém mateřská společnost podněcuje dceřinou společnost k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, nýbrž skutečnost, že dotčené společnosti tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 88).

120 Soudní dvůr kromě toho upřesnil, že pokud mateřská společnost vlastní 100 % základního kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, tato mateřská společnost může vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti, přičemž existuje vyvratitelná domněnka, že uvedená mateřská společnost takový vliv skutečně vykonává (dále jen „domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu“) (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 56 a citovaná judikatura).

121 Domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu směřuje zejména k nastavení rovnováhy mezi cílem spočívajícím v postihování jednání odporujících pravidlům hospodářské soutěže, zejména článku 101 SFEU, a předcházení jejich opakování na jedné straně a na straně druhé požadavky některých obecných zásad unijního práva, jako jsou zejména zásady presumpce neviny, personality

trestů a právní jistoty, jakož i právo na obhajobu včetně zásady rovnosti zbraní. Zejména z tohoto důvodu je tato domněnka vyvratitelná (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 59). Z toho vyplývá, že taková domněnka je přiměřená sledovanému legitimnímu cíli (rozsudek ze dne 18. července 2013, Schindler Holding a další v. Komise, C-501/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:522, bod 108).

122 K tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, postačuje, aby Komise prokázala, že veškerý základní kapitál této dceřiné společnosti vlastní její mateřská společnost. Komise následně může činit mateřskou společnost solidárně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 57 a citovaná judikatura).

123 Je třeba upřesnit, že i když Soudní dvůr ve své judikatuře uvedl kromě vlastnictví 100 % základního kapitálu dceřiné společnosti další okolnosti, jako nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, nemění to nic na tom, že takové okolnosti Soudní dvůr neuvedl s cílem podmínit použití domněnky předložením dalších nepřímých důkazů o skutečném výkonu vlivu mateřskou společností. Jinými slovy, Komise není k tomu, aby mohla v určitém případě uplatnit domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, povinna předložit dodatečné nepřímé důkazy k těm nepřímým důkazům, které prokazují použitelnost a relevanci této domněnky (v tomto smyslu viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 80 a citovaná judikatura).

124 Domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu se kromě toho opírá o konstatování, že společnost vlastnící veškerý základní kapitál určité dceřiné společnosti může, až na zcela výjimečné okolnosti, už jen s ohledem na tento podíl na kapitálu vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a neexistenci skutečného uplatnění této schopnosti vlivu lze nejúčinněji vyhledávat ve sféře subjektů, ve vztahu k nimž se tato domněnka používá. Kdyby za těchto okolností stačilo, aby dotčená osoba uvedenou domněnku vyvrátila tím, že uplatní pouhá nepodložená tvrzení, užitečnost této domněnky by do značné míry zanikla (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, body 60 a 61).

125 Z ustálené judikatury vyplývá, že pouhá okolnost, že mateřská společnost je holdingovou společností nevylučuje, že vykonává rozhodující vliv na uvedenou dceřinou společnost. V kontextu skupiny společností je totiž holdingová společnost, která koordinuje zejména finanční investování v rámci skupiny, společností, jejímž posláním je přeskupovat podíly v různých společnostech a jejíž funkcí je zajistit jednotu jejich řízení zejména prostřednictvím rozpočtové kontroly (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. října 2008, Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, T-69/04, Sb. rozh., EU:T:2008:415, bod 63; ze dne 13. července 2011, Shell Petroleum a další v. Komise, T-38/07, Sb. rozh., EU:T:2011:355, bod 70 a citovaná judikatura, a ze dne 29. června 2012, E.ON Ruhrgas a E.ON v. Komise, T-360/09, Sb. rozh., EU:T:2012:332, bod 283).

126 Kromě toho k posouzení, zda dceřiná společnost určuje své chování na trhu samostatně, je třeba přihlédnout ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se hospodářských, organizačních a právních vazeb, jež tuto dceřinou společnost spojují s mateřskou společností, které se mohou lišit případ od případu, a nemohou tedy být předmětem taxativního výčtu (rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh., EU:C:2009:536, bod 74).

127 Není namístě toto posouzení omezovat pouze na takové skutečnosti vztahující se k obchodní politice dceřiné společnosti *stricto sensu*, jako je distribuční nebo cenová strategie. Konkrétně domněnku týkající se skutečného výkonu rozhodujícího vlivu nelze vyvrátit pouhým prokázáním, že je to dceřiná

společnost, kdo řídí tyto konkrétní aspekty své obchodní politiky a nepřijímá v tomto směru pokyny (viz rozsudek ze dne 16. června 2011, FMC v. Komise, T-197/06, Sb. rozh., EU:T:2011:282, bod 105 a citovaná judikatura).

128 Stejně tak je třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že se samostatnost dceřiné společnosti neposuzuje pouze s ohledem na aspekty provozního řízení podniku, skutečnost, že dceřiná společnost nikdy nezavedla ve prospěch mateřské společnosti specifickou informační politiku na dotčeném trhu, nestačí k prokázání její samostatnosti (rozsudek FMC v. Komise, bod 127 výše, EU:T:2011:282, bod 145).

129 Kromě toho skutečnost, že z informací obsažených ve spise nevyplývá, že mateřská společnost dává své dceřiné společnosti příkazy, neprokazuje, že takové příkazy neexistují (viz rozsudek ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise, T-217/06, Sb. rozh., EU:T:2011:251, bod 118 a citovaná judikatura).

130 Pro přičtení protiprávního jednání dceřiné společnosti její mateřské společnosti nadto není nezbytné prokázat, že mateřská společnost ovlivňuje politiku své dceřiné společnosti v konkrétní oblasti, která byla předmětem protiprávního jednání (rozsudky Shell Petroleum a další v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2011:355, bod 70, a ze dne 13. července 2011, Eni v. Komise, T-39/07, Sb. rozh., EU:T:2011:356, bod 97).

131 Mateřská společnost může být kromě toho považována za odpovědnou za protiprávní jednání spáchané dceřinou společností i tehdy, jestliže v rámci skupiny existuje velký počet provozních společností (rozsudky ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, EU:T:1999:80, bod 989, a ze dne 27. září 2012, Shell Petroleum a další v. Komise, T-343/06, Sb. rozh., EU:T:2012:478, bod 52).

132 Podle ustálené judikatury kromě toho platí, že odůvodnění vyžadované článkem 296 SFEU musí být přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonat přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze dovolávaných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, kterým je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt bezprostředně a osobně dotýká, na získání vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU, musí být posuzována nejen s ohledem na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (rozsudky ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, EU:C:1998:154, bod 63; ze dne 30. září 2003, Německo v. Komise, C-301/96, Recueil, EU:C:2003:509, bod 87, a ze dne 22. června 2004, Portugalsko v. Komise, C-42/01, Sb. rozh., EU:C:2004:379, bod 66).

133 Pokud jde o zásadu proporcionality, je třeba připomenout, že ta podle judikatury Soudního dvora vyžaduje, aby akty unijních orgánů nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nevýhody nesmí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (viz rozsudek ze dne 17. října 2013, Schaible, C-101/12, Sb. rozh., EU:C:2013:661, bod 29 a citovaná judikatura).

– K opodstatněnosti třetího žalobního důvodu

134 Společnost Hit Groep, která nezpochybňuje, že vlastnila 100 % základního kapitálu své dceřiné společnosti Nedri, v podstatě tvrdí, že vzhledem k tomu, že ona sama je holdingovou společností, vlastnictví 100 % základního kapitálu dceřiné společnosti neumožňovalo Komisi se domnívat, že na společnost Nedri vykonávala rozhodující vliv.

135 Je totiž na Komisi, aby o takovém vlivu předložila důkaz, což se Komisi nepodařilo, jelikož na základě doplňujících důkazů, ze kterých vycházela, nebylo možné k takovému závěru dospět.

136 Žalobkyně naproti tomu tvrdí, že vyvrátila domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu.

137 Tato argumentace však musí být zamítnuta.

138 Vzhledem k tomu, že společnost Hit Groep vlastnila během období protiprávního jednání, které jí bylo přičteno, 100 % základního kapitálu své dceřiné společnosti, Komise se mohla dovolávat domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu a nemusela v tomto ohledu předložit další důkazy (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117 výše, EU:C:2011:620, bod 63 a citovaná judikatura).

139 Z toho vyplývá, že irelevance doplňujících důkazů uvedených Komisí (konkrétně pokynu z května 1994, existence a vlivu řídící skupiny a prohlášení společnosti Nedri) by i za předpokladu, že by byla prokázána, neměla v žádném případě na odpovědnost žalobkyně vliv, protože domněnka o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu postačuje k založení odpovědnosti společnosti Hit Groep, ledaže by byla tato společnost schopna ji vyvrátit, což se jí však nepodařilo.

140 Skutečnost, že je společnost Hit Groep holdingovou společností, a to dokonce neprovozní, totiž nepostačuje k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu (v tomto smyslu viz rozsudky Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2008:415, bod 63; Shell Petroleum a další v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2011:355, bod 70 a citovaná judikatura, a E.ON Ruhrgas a E.ON v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2012:332, bod 283) a nevede k obrácení důkazního břemene, jak nesprávně tvrdí společnost Hit Groep.

141 V tomto ohledu je třeba podotknout, že skutečnost, že se mateřská společnost omezuje pouze na správu svých podílů, je s ohledem na její společenskou povahu a její cíl vymezený ve stanovách bezvýznamná (v tomto smyslu viz rozsudky Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2008:415, bod 70, a FMC v. Komise, bod 127 výše, EU:T:2011:282, bod 130). Pro přičtení protiprávního jednání společnosti Nedri její mateřské společnosti kromě toho není nezbytné prokázat, že společnost Hit Groep ovlivňovala politiku své dceřiné společnosti v konkrétní oblasti, která byla předmětem protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudky Shell Petroleum a další v. Komise, bod 125 výše, EU:T:2011:355, bod 70, a Eni v. Komise, bod 130 výše, EU:T:2011:356, bod 97).

142 Z toho vyplývá, že ani skutečnost, že sama mateřská společnost nebyla činná v odvětví APC, nepostačuje k vyvrácení domněnky o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu, což vede k zamítnutí argumentace společnosti Hit Groep uplatněné v této souvislosti.

143 Kromě toho musí být zamítnuta i argumentace společnosti Hit Groep, podle které ze směru podnikání vyplývá, že neměla na svoji dceřinou společnost vliv.

144 Domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu totiž nelze vyvrátit pouhým prokázáním toho, že společnost Nedri řídila svoji obchodní politiku *stricto sensu*, jako je distribuční nebo cenová strategie, a nepřijímala v tomto směru od společnosti Hit Groep pokyny. Z toho vyplývá, že samostatnost dceřiné společnosti nelze prokázat ani pouhým důkazem o tom, že společnost Nedri samostatně řídila konkrétní aspekty své politiky týkající se uvádění výrobků, kterých se dotýká protiprávní jednání, na trh.

145 Stejně tak je třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že se samostatnost společnosti Nedri neposuzuje pouze s ohledem na aspekty provozního řízení podniku, skutečnost, že dceřiná společnost nikdy nezavedla ve prospěch své mateřské společnosti specifickou informační politiku na dotčeném trhu, nestačí k prokázání její samostatnosti (v tomto smyslu viz rozsudek FMC v. Komise, bod 127 výše, EU:T:2011:282, body 105 a následující a citovaná judikatura).

146 Žádná ze skutečností uvedených společností Hit Groep tudíž domněnku o skutečném výkonu rozhodujícího vlivu nemůže vyvrátit a třetí žalobní důvod musí být zamítnut.

– K opodstatněnosti prvního a druhého žalobního důvodu

147 Vzhledem k tomu, že podle ustálené judikatury Soudního dvora připomenuté v bodě 119 výše není třeba prokázat osobní zapojení mateřské společnosti do protiprávního jednání, aby jí mohlo být určeno rozhodnutí, jímž se jí z důvodu spáchání protiprávního jednání ukládá pokuta, argumentace společnosti Hit Groep, že protiprávní jednání jí nelze přičíst, neboť ona sama není jeho pachatelem ani spolupachatelem, nemůže obstát.

148 Komise v tomto rozsahu kromě toho nemusela specificky odůvodnit napadené rozhodnutí, pokud jde o přičtení protiprávního jednání společnosti Hit Groep jako mateřské společnosti společnosti Nedri.

149 První žalobní důvod tudíž musí být zamítnut v plném rozsahu.

150 Pokud jde o druhý žalobní důvod, je třeba připomenout, že za účelem účinného provádění pravidel hospodářské soutěže, může být nutné přičíst kartelovou dohodu výjimečně nikoliv původnímu, ale novému provozovateli podniku účastnícího se kartelové dohody za předpokladu, že tento provozovatel může být skutečně považován za nástupce původního provozovatele, a sice pokud nadále provozuje podnik, který se účastnil kartelové dohody (v tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky Kokott ve věci ETI a další, bod 98 výše, EU:C:2007:404, body 75 a 76). Pokud by totiž nebyla stanovena žádná možnost uložení sankce jinému subjektu, než který se dopustil protiprávního jednání, mohly by se podniky vyhnout sankcím tím, že by pouze změnily svou identitu na základě restrukturalizace, převodu nebo jiných právních či organizačních změn (v tomto smyslu viz rozsudek ETI a další, bod 98 výše, EU:C:2007:775, bod 41).

151 Soudní dvůr tak měl za to, že kritérium tzv. „hospodářské návaznosti“ se uplatní pouze v případě, kdy právnická osoba odpovědná za provoz podniku po spáchání protiprávního jednání právně zanikla (rozsudky ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, EU:C:1999:356, bod 145, a ze dne 20. března 2002, HFB a další v. Komise, T-9/99, Recueil, EU:T:2002:70, bod 104), nebo v případech vnitřní restrukturalizace podniku, pokud původní provozovatel nutně nepřestává právně existovat, ale na dotčeném trhu již nevyvíjí hospodářskou činnost, a s ohledem na strukturální vazby mezi původním a novým provozovatelem podniku (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, EU:C:2004:6, bod 359, a ETI a další, bod 117 výše, EU:C:2007:775, bod 41).

152 Je ovšem nutno konstatovat, jak poznamenává Komise, že společnost Hit Groep se nenachází v žádné z těchto dvou situací předvídaných Soudním dvorem.

153 Ani společnost Nedri, ani společnost Hit Groep totiž nezanikly – i když již nejsou součástí téže skupiny – a nedošlo k vnitřní restrukturalizaci, v jejímž rámci by měla společnost Hit Groep strukturální vazby s nabyvatelem.

154 Z toho vyplývá, že kritérium hospodářské návaznosti, které by odůvodnilo přičtení protiprávního jednání pouze dceřiné společnosti, není v projednávaném případě použitelné, a že chce-li společnost Hit Groep zabránit tomu, aby jí byla přičtena solidární odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri, nemůže se této judikatury dovolávat, jestliže tuto společnost 100 % ovládala.

155 Komise kromě toho správně připomíná, že sankce za porušení práva hospodářské soutěže a s ní související pokuta mají jak odrazující, tak represivní účinek a že se sankce na mateřskou společnost nadále uplatňuje, i když nepochybně omezila svoji hospodářskou činnost, jako tomu bylo v projednávaném případě, ale zachovala si právní existenci, díky níž ji lze nadále sankcionovat.

156 Argumentace společnosti Hit Groep týkající se neúčinnosti sankce, která jí byla uložena, tedy nemůže obstát. Sankcionování společnosti Hit Groep není samo o sobě nikterak nepřiměřené ani v rozporu s cílem článku 101 SFEU.

157 Konečně žalobkyně tvrdí, že z rozsudku ze dne 24. března 2011, Pegler v. Komise (T-386/06, Sb. rozh., EU:T:2011:115) vyplývá, že Komise nemůže stanovit výši pokuty uložené dceřiné společnosti na základě obratu její bývalé mateřské společnosti, pokud byl podnik v okamžiku přijetí rozhodnutí rozdělen, jelikož obrat bývalé mateřské společnosti již neodráží skutečnou hospodářskou schopnost tohoto podniku.

158 Z toho podle společnosti Hit Groep vyplývá, že Komise měla stanovit výši pokuty tak, aby odpovídala skutečné hospodářské schopnosti žalobkyně, která byla vzhledem k jejímu omezenému obratu a nevykonávání hospodářské činnosti v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí nulová, což mělo Komisi vést pouze k sankcionování společnosti Nedri.

159 Tato argumentace – u níž je třeba uvést, že byla takto poprvé rozvinuta až ve fázi repliky (bod 2.14) – však nemůže obstát.

160 Zaprvé bod 133 rozsudku Pegler v. Komise, bod 157 výše (EU:T:2011:115), na který žalobkyně poukazuje, se vztahuje na odlišnou skutkovou a právní situaci, než je situace společností Nedri a Hit Groep. Týká se totiž aplikace bodu 1.A čtvrtého a pátého pododstavce pokynů o metodě stanovování pokut [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3), které se týkají zvýšení pokuty za účelem dosažení odrazujícího účinku.

161 Zadruhé je pravda, že podle judikatury platí, že pouze pokud se ukáže, že několik subjektů, kterým je určeno rozhodnutí ukládající pokutu, tvoří podnik ve smyslu hospodářského subjektu odpovědného za sankcionované protiprávní jednání, a to ještě ke dni přijetí tohoto rozhodnutí, se může horní hranice vypočítat na základě celkového obratu tohoto podniku, tedy všech jeho kumulovaných složek. Naopak, pokud tato hospodářská jednotka mezitím přestala existovat, musí být dotčená horní hranice uplatněna vůči každé osobě, jíž je rozhodnutí určeno, zvlášť (rozsudek ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, EU:T:2005:220, bod 390).

162 Komise však vypočítala horní hranici 10 % pouze na základě obratu společnosti Hit Groep, který již v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí se společností Nedri netvořil jeden podnik.

163 V rozsahu, v němž chce žalobkyně svojí argumentací zpochybnit referenční rok, který Komise zohlednila, je třeba konstatovat, že tato argumentace splývá s první částí čtvrtého žalobního důvodu, která se týká přesně této otázky a na kterou je třeba odkázat.

164 Tuto výtku je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou, aniž je třeba vyjádřit se k její přípustnosti.

165 Druhý žalobní důvod tedy musí být v plném rozsahu zamítnut.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z různých vad v údajích, které byly zohledněny při stanovení výše pokuty uložené společnosti Hit Groep

K první části, vycházející z toho, že Komise porušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, jakož i zásady proporcionality a řádné správy, když nesprávně zohlednila obrat společnosti Hit Groep za rok 2003

– Argumenty účastnic řízení

166 Společnost Hit Groep v podstatě tvrdí, že se Komise nesprávně opřela o judikaturu vycházející z rozsudku ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise (C-76/06 P, Sb. rozh., EU:C:2007:326), který se týká situace, kdy podnik během hospodářského roku předcházejícího přijetí napadeného rozhodnutí nevykonával žádnou činnost a nedosáhl žádného obratu, když v případě společnosti Hit Groep uplatnila obrat za rok 2003, jenž pro tento hospodářský rok činil 69 345 000 eur, a nikoliv obrat, kterého dosáhla v roce 2009, jenž činil 152 257 eur.

167 Společnost Hit Groep se domnívá, že v tomto ohledu je třeba vzít v úvahu její povahu holdingové společnosti, jejíž běžná činnost spočívá v nabývání podílů, jejich držení, pobírání úroků a prodeji těchto podílů. Její situace se v tomto ohledu liší od situace ve věci, v níž byl vydán rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše (EU:C:2007:326), ve které podnik nebyl holdingovou společností, ale provozním podnikem.

168 Obrat holdingové společnosti se totiž podle žalobkyně vyvíjí souběžně s její finanční činností a zachování relativně omezené finanční rezervy a minimální obrat v průběhu několika let je nutno považovat za běžný výkon činností holdingové společnosti.

169 Společnost Hit Groep upřesňuje, že její situace se liší od situace ve věci, v níž byl vydán rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše (EU:C:2007:326), i v tom, že na rozdíl od této věci se v jejím případě jedná o období téměř sedmi let, během kterých byla její činnost nepochybně zpomalená; toto období je nicméně nutno považovat za její běžnou činnost.

170 Komise tedy postupovala nesprávně, když nepřihlédla k čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

171 Z rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše (EU:C:2007:326) podle společnosti Hit Groep kromě toho vyplývá, že účelem horní hranice 10 % stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je vyhnout se tomu, aby byla pokuta s ohledem na význam podniku nepřiměřená, a že předpokládá, že dotčený podnik vykonává v okamžiku, kdy je mu uložena pokuta, obchodní činnost.

172 Z toho podle společnosti Hit Groep vyplývá, že Komise měla ověřit přiměřenost pokuty, což v rozporu se zásadami proporcionality a řádné správy neučinila, a to i přes skutečnost, že měla k tomuto účelu všechny nezbytné důkazy.

173 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

– Závěry Tribunálu

174 Podle čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003 může Komise rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud se úmyslně nebo z nedbalosti dopouštějí jednání v rozporu s článkem 101 SFEU či článkem 102 SFEU. Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

175 Soudní dvůr upřesnil, že cílem horní hranice obratu stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je vyhnout se tomu, aby byly pokuty uložené Komisí nepřiměřené ve vztahu k významu dotyčného podniku (rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše, EU:C:2007:326, bod 24).

176 Jedná se tedy o horní hranici, která je jednotně použitelná na všechny podniky a která závisí na velikosti každého z nich, jež má v porovnání s kritérii závažnosti a doby trvání protiprávního jednání odlišný a samostatný cíl. Jejím jediným možným důsledkem je, že výše pokuty vypočtená na základě těchto kritérií je snížena až na maximálně povolenou úroveň. Její použití znamená, že dotčený podnik neplatí pokutu, která by v zásadě musela být zaplacena na základě posouzení opírajícího se o uvedená kritéria (rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh., EU:C:2005:408, body 281 až 283).

177 Jinými slovy, cílem sledovaným zavedením v čl. 23 odst. 2, horní hranice 10 % obratu každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání, je zejména vyhnout se tomu, aby uložení pokuty v částce vyšší, než je tato horní hranice, překračovalo platební schopnost podniku ke dni, kdy je shledán odpovědným za protiprávní jednání a je mu Komisí uložena peněžitá sankce (rozsudek ze dne 4. září 2014, YKK a další v. Komise, C-408/12 P, Sb. rozh., EU:C:2014:2153, bod 63).

178 Co se týče „předchozího hospodářského roku“ ve smyslu čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003, ten se v zásadě týká posledního celého hospodářského roku činnosti dotčeného podniku ke dni přijetí rozhodnutí (rozsudek ze dne 28. dubna 2010, Gütermann a Zwicky v. Komise, T-456/05 a T-457/05, Sb. rozh., EU:T:2010:168, bod 80; v tomto smyslu viz rovněž rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše, EU:C:2007:326, bod 32).

179 Jak z cílů systému, do něhož se začleňuje čl. 23 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 1/2003, tak i z judikatury uvedené v bodě 166 výše vyplývá, že použití horní hranice 10 % tak předpokládá, že Komise má k dispozici obrat za poslední hospodářský rok, který předchází datu přijetí rozhodnutí, a dále, že tyto údaje představují celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců (rozsudky ze dne 29. listopadu 2005, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, T-33/02, Sb. rozh., EU:T:2005:428, bod 38, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 178 výše, EU:T:2010:168, bod 95).

180 I když z rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 166 výše (EU:C:2007:326, bod 32) vyplývá, že Komise musí pro účely výpočtu horní hranice pokuty stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 v zásadě zohlednit obrat, kterého dotčený podnik dosáhl během posledního celého hospodářského roku ke dni přijetí rozhodnutí, jímž se ukládá pokuta, z kontextu a cílů sledovaných právní úpravou, jejíž součástí je i uvedené ustanovení, vyplývá, že pokud obrat za hospodářský rok předcházející přijetí rozhodnutí Komise nepředstavuje celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců a neposkytuje tak žádné užitečné informace o skutečné hospodářské situaci dotčeného podniku a přiměřené výši pokuty, která mu má být uložena, uvedený obrat nelze pro účely určení horní hranice pokuty zohlednit. Za tohoto předpokladu, který nastává pouze za výjimečných okolností, je Komise povinna pro účely výpočtu horní hranice pokuty vycházet z posledního celého hospodářského roku, který odráží celý rok běžné hospodářské činnosti (rozsudek ze dne 12. prosince 2012, 1. garantovaná v. Komise, T-392/09, EU:T:2012:674, bod 86, který byl potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem ze dne 15. května 2014, 1. garantovaná v. Komise, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

181 V projednávaném případě je nesporné, že v září 2009 společnost Hit Groep Komisi v odpovědi na její otázku informovala, že dne 17. ledna 2002 prodala společnost Nedri a dne 1. listopadu 2004 všechny své ostatní podíly a že tímto od posledně uvedeného data ukončila veškerou svoji provozní činnost (příloha A 13 žaloby, s. 223 a 224). Společnost Hit Groep kromě toho Komisi předložila svůj obrat za roky 2003 a 2004.

182 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 179 a 168 výše je tudíž třeba mít za to, že se Komise nedopustila pochybení, domnívala-li se, že jelikož obrat za hospodářský rok 2009 neposkytoval žádnou užitečnou informaci o skutečné hospodářské situaci dotčeného podniku, pro výpočet horní hranice 10 % stanovené v čl. 23 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1/2003, je třeba vycházet z obratu za rok 2003, který byl posledním celým hospodářským rokem běžné hospodářské činnosti podniku v období dvanácti měsíců.

183 Ve zbývající části je třeba zamítnout tvrzení žalobkyně týkající se jejího postavení holdingové společnosti a skutečnost, že zachování relativně omezené finanční rezervy a minimálního obratu v průběhu několika let (od roku 2005 do roku 2009) lze považovat za běžný výkon činností holdingové společnosti, což by odůvodňovalo použití obratu za rok 2009.

184 Tato tvrzení jsou totiž v rozporu s vlastními prohlášeními žalobkyně týkajícími se ukončení její provozní činnosti v roce 2004, která ve skutečnosti potvrzují, že „poslední celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti“ podniku v období dvanácti měsíců nastal v roce 2003, a nikoliv v roce 2009.

185 Žalobkyně nadto připomíná, že běžná činnost holdingové společnosti spočívá v nabývání podílů, jejich držení, pobírání úroků a prodeji těchto podílů. Je přitom nutno konstatovat, že žalobkyně všechny své podíly prodala v roce 2004 a poté si podle svých vlastních slov pouze zachovávala omezenou finanční rezervu a minimální obrat, což není dostatečným určujícím důkazem o běžné hospodářské činnosti uvedené společnosti (v tomto smyslu viz rozsudky Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 179 výše, EU:T:2005:428, body 48 a následující, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 178 výše, EU:T:2010:168, bod 102).

186 Komise tudíž neporušila čl. 23 odst. 2 druhý pododstavce nařízení č. 1/2003, jak ho vyložil Soudní dvůr.

187 Z toho vyplývá, že Komise neporušila zásadu proporcionality, ani zásadu řádné správy, když pro účely výpočtu horní hranice 10 % stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 vycházela z hospodářského roku 2003, protože zohlednila – tak jak to měla učinit – poslední celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti žalobkyně v období dvanácti měsíců.

188 První část čtvrtého žalobního důvodu tudíž musí být zamítnuta.

Ke druhé části, vycházející z toho, že společnost Hit Groep měla být oprávněna ke snížení přiznanému společnosti Nedri na základě sdělení o shovívavosti

– Argumenty účastnic řízení

189 Společnost Hit Groep se v podstatě domnívá, že jelikož je pouze solidárně odpovědná za pokutu uloženou její bývalé dceřiné společnosti z důvodu účasti této společnosti na protiprávním jednání, měla být automaticky oprávněna ke snížení pokuty přiznané společnosti Nedri z důvodu shovívavosti, což Komise nesprávně odmítla učinit. Prodej společnosti Nedri, ke kterému v mezičase došlo, v tomto ohledu nemůže mít žádný vliv, tím spíše pak nemá vliv na její solidární odpovědnost.

190 Společnost Hit Groep tvrdí, že i když založení odpovědnosti za protiprávní jednání vychází z pojmu „podnik“ a že je solidárně odpovědná kvůli svému 100% podílu ve společnosti Nedri, stejně je třeba vymezit i následné účinky vlivu této odpovědnosti při stanovení výše pokuty. Společnost Hit Groep v tomto ohledu zpochybňuje argumentaci Komise, podle které je takový přístup neslučitelný s logikou sdělení o shovívavosti, a na rozdíl od tvrzení Komise uvádí, že není „jiným podnikem“, pokud jde o stanovení výše pokuty.

191 Kromě toho se domnívá, že Komise se nemůže dovolávat judikatury vycházející z rozsudku ze dne 30. září 2009, Hoechst v. Komise (T-161/05, Sb. rozh., EU:T:2009:366), který se netýká srovnatelného případu.

192 Protiprávního jednání se totiž v projednávaném případě nedopustily postupně společnosti Hit Groep a Nedri, ale v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 to byla výlučně společnost Nedri.

193 Společnost Hit Groep má kromě toho za to, že jí nelze vytýkat, že nepodala žádost o shovívavost, protože nebyla o ničem informována, a neměla tudíž k dispozici žádné relevantní informace.

194 Skutečnost, že žalobkyně mohla na základě žádostí Komise o informace vědět o dotyčném řízení v letech 2003 a 2004, je v tomto ohledu irelevantní, neboť v roce 2002 sama prodala společnost Nedri a poté již neměla přístup k žádným informacím.

195 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

– Závěry Tribunálu

196 Z judikatury vyplývá, že pouze podniku, který spolupracuje s Komisí na základě sdělení o shovívavosti, může být na základě tohoto sdělení přiznáno snížení pokuty, která by byla uložena bez této spolupráce. Toto snížení nelze rozšířit na společnost, která byla během určité části doby trvání dotyčného protiprávního jednání součástí hospodářské jednotky tvořené podnikem, ale která již nebyla jeho součástí v okamžiku, kdy tento podnik spolupracoval s Komisí. S ohledem na cíl sdělení o shovívavosti, který spočívá v podpoře odhalování chování, která jsou v rozporu s unijním právem hospodářské soutěže, a za účelem zajištění účinného uplatňování tohoto práva totiž nic neodůvodňuje to, aby snížení pokut přiznané podniku na základě jeho spolupráce s Komisí bylo rozšířeno na podnik, který v minulosti kontroloval odvětvovou činnost zapojenou do dotyčného protiprávního jednání, ale sám nepřispěl k jeho odhalení (rozsudky ze dne 30. dubna 2014, FLSmidth v. Komise, C-238/12 P, Sb. rozh., EU:C:2014:284, body 83 a 85, a Hoechst v. Komise, bod 191 výše, EU:T:2009:366, bod 76).

197 V projednávaném případě společnost Hit Groep již v okamžiku, kdy společnost Nedri požádala o uplatnění sdělení o shovívavosti, tuto společnost neovládala a nepřispěla k odhalení protiprávního jednání. Žalobkyně totiž sama uvádí, že nebyla o ničem informována, a neměla tudíž k dispozici žádné relevantní informace, které by mohla Komisi poskytnout.

198 Společnost Hit Groep tudíž nemůže být oprávněna ke snížení pokuty, které bylo přiznáno společnosti Nedri.

199 Ve zbývající části je třeba připomenout, že společnosti Hit Groep byla správně (viz body 119 a 147 výše) přičtena odpovědnost za spáchání protiprávního jednání v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 z důvodu rozhodujícího vlivu, který vykonávala nad svojí dceřinou společností, jak vyplývá z čl. 1 bodu 9 písm. b) napadeného rozhodnutí. Oběma společnostem, které tvořily jeden a tentýž podnik ve smyslu práva hospodářské soutěže, byla následně přičtena solidární odpovědnost za část pokuty, která jim byla uložena.

200 Argumentace společnosti Hit Groep, podle níž se protiprávního jednání dopustila pouze společnost Nedri a sama společnost Hit Groep byla odpovědna pouze solidárně, tedy plyne z nesprávného výkladu napadeného rozhodnutí.

201 Druhou část čtvrtého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout.

Ke třetí části čtvrtého žalobního důvodu, vycházející v první řadě z toho, že společnost Hit Groep, která je solidárně odpovědná za pokutu uloženou společnosti Nedri, měla *prorata temporis* zaplatit pouze část pokuty, která jí byla uložena, a ve druhé řadě z toho, že Komise nesprávně provedla odlišný výpočet výše pokuty uložené společnosti Hit Groep, a k čtvrté části čtvrtého žalobního důvodu, vycházející z porušení zásad proporcionality a rovného zacházení

– Argumenty účastnic řízení

202 Společnost Hit Groep v podstatě tvrdí, že odpovědnost jí byla přičtena pouze jako mateřské společnosti společnosti Nedri, a nikoliv na základě porušení článku 101 SFEU, kterého by se sama dopustila. Má za to, že z napadeného rozhodnutí ve skutečnosti vyplývá, že Komise se omezila pouze na to, že jí přičetla odpovědnost za zaplacení pokuty uložené společnosti Nedri za období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002.

203 Společnost Hit Groep se domnívá, že skutečnost, že jí byla uložena vyšší pokuta než společnosti Nedri, je v rozporu s tímto závěrem, jelikož její odpovědnost nemůže jít v souladu s rozsudkem ze dne 24. března 2011, Tomkins v. Komise (T-382/06, Sb. rozh., EU:T:2011:112) nad rámec odpovědnosti společnosti Nedri.

204 Žalobkyně je toho názoru, že jí měla být připsána solidární odpovědnost *prorata temporis* za 48 dvou set dvaceti čtvrtin pokuty uložené společnosti Nedri. Takový přiměřený výpočet je totiž v souladu s judikaturou (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 126 výše, EU:C:2009:536). Pokuta, která jí byla uložena, je tedy nepřiměřená.

205 Žalobkyně upřesňuje, že je sice pravda, že se Komise k podložení svého stanoviska opírá o různé rozsudky Soudního dvora a Tribunálu (rozsudky ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, C-286/98 P, Recueil, EU:C:2000:630; Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, EU:C:2000:626; ze dne 17. prosince 1991, Enichem Anic v. Komise, T-6/89, Recueil, EU:T:1991:74, a HFB a další v. Komise, bod 151 výše, EU:T:2002:70), ale že tato judikatura je podle jejího názoru irelevantní, protože v těchto věcech byla – na rozdíl od její situace – mateřská společnost spolupachatelkou protiprávního jednání.

206 Společnost Hit Groep kromě toho v podstatě namítá, že uplatnění horní hranice 10 % obratu v projednávaném případě nepostačuje k tomu, aby byla výše pokuty přiměřená, a že po uplatnění této horní hranice měla být zohledněna doba trvání její osobní odpovědnosti. V tomto ohledu upřesňuje, že rozsudek ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise (T-122/07 až T-124/07, Sb. rozh., EU:T:2011:70) potvrzuje, že výpočet výše pokuty nekončí uplatněním horní hranice 10 % a že Komise má ještě v této fázi povinnost zhodnotit konečnou výši uložených pokut s ohledem na zásadu proporcionality.

207 Společnost Hit Groep tvrdí, že pokuta, která jí byla uložena a která souvisí s protiprávním jednáním, jež trvalo čtyři roky, je ve skutečnosti o 27 % vyšší než pokuta uložená společnosti Nedri, v jejímž případě byla zohledněna doba protiprávního jednání v délce 18 let a 8 měsíců.

208 Podle společnosti Hit Groep však k nápravě či odstranění diskriminace, ke které mezi ní a společností Nedri dochází, nestačí pouhé uplatnění horní hranice 10 %.

209 Komise mohla tuto opravu uplatnit v rámci posouzení platební schopnosti společnosti Hit Groep, ale i mimo rámec této možnosti měla Komise možnost problém napravit, a to uplatněním zásady proporcionality a zásady rovného zacházení.

210 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

– Závěry Tribunálu

211 Zaprvé společnosti Hit Groep byla správně přičtena odpovědnost za spáchání protiprávního jednání v období od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 z důvodu rozhodujícího vlivu, který vykonávala nad svojí dceřinou společností, jak vyplývá z čl. 1 bodu 9 písm. b) napadeného rozhodnutí. Oběma společnostem, které tvořily jeden a tentýž podnik ve smyslu práva hospodářské soutěže, byla následně přičtena solidární odpovědnost za pokutu 5 056 500 eur, přičemž společnosti Hit Groep byla kromě toho uložena pokuta 1 877 500 eur.

212 Z důvodů vyložených v bodech 146 a 187 výše je třeba zamítnout argumentaci společnosti Hit Groep, podle které se protiprávního jednání dopustila pouze společnost Nedri a sama společnost Hit Groep byla odpovědna pouze solidárně – tato argumentace plyne z nesprávného výkladu napadeného rozhodnutí.

213 Zadruhé je pravda, že bylo rozhodnuto, že pokud se mateřská společnost fakticky neúčastnila kartelové dohody a její odpovědnost je založena pouze na účasti její dceřiné společnosti na této kartelové dohodě, odpovědnost mateřské společnosti je třeba analyzovat jako odpovědnost zcela odvozenou, akcesorickou a závislou na odpovědnosti její dceřiné společnosti, a nemůže jít proto nad rámec odpovědnosti posledně uvedené společnosti (rozsudek Tomkins v. Komise, bod 203 výše, EU:T:2011:112, bod 38, který byl potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem ze dne 22. ledna 2013, Komise v. Tomkins, C-286/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:29, bod 39).

214 Touto judikaturou ovšem není při výpočtu výše pokuty, pokud dvě odlišné právnické osoby, jako je mateřská společnost a její dceřiná společnost, již netvoří ke dni přijetí rozhodnutí, kterým jim je uložena pokuta, podnik ve smyslu článku 101 SFEU, dotčeno zohlednění skutečností, které jsou vlastní každé z těchto společností.

215 V případě, kdy dvě odlišné právnické osoby, jako je mateřská společnost a její dceřiná společnost, již netvoří ke dni přijetí rozhodnutí, kterým jim je uložena pokuta za porušení pravidel hospodářské soutěže, podnik ve smyslu článku 101 SFEU, má každá z nich právo, aby na ni byla individuálně uplatněna horní hranice 10 % obratu (rozsudek ze dne 26. listopadu 2013, Kendrion v. Komise, C-50/12 P, Sb. rozh., EU:C:2013:771, bod 57).

216 Totéž platí, jde-li o případný nárok na shovívavost, jehož se nemůže domáhat společnost, která během určité části doby trvání dotyčného protiprávního jednání byla součástí hospodářské jednotky tvořené podnikem, ale která již nebyla jeho součástí v okamžiku, kdy tento podnik spolupracoval s Komisí (viz judikatura připomenutá v bodě 196 výše).

217 Zatřetí je třeba konstatovat, že Komise v projednávaném případě nejprve určila základní částku pokuty (část 19.1 napadeného rozhodnutí). V rámci tohoto postupu se domnívala, že je třeba zohlednit odlišné doby protiprávního jednání, pokud jde o společnost Nedri (18 let a 8 měsíců) a společnost Hit Groep (4 roky) (bod 956 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

218 Na tomto základě se Komise domnívala, že výše pokuty, která má být uložena společnosti Nedri, je 113 000 000 eur a výše pokuty, která má být uložena společnosti Hit Groep, je 29 000 000 eur (bod 963 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve znění prvního pozměňovacího rozhodnutí).

219 Vzhledem k tomu, že nenastaly přitěžující ani polehčující okolnosti, Komise se dále domnívala, že výše pokut, které mají být uloženy, je nadále 113 000 000 eur, pokud jde o společnost Nedri, a 29 000 000 eur, pokud jde o společnost Hit Groep (bod 1057 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve znění prvního pozměňovacího rozhodnutí).

220 Poté Komise správně uplatnila horní hranici 10 % obratu každého z obou podniků (bod 1060 odůvodnění napadeného rozhodnutí; rovněž viz judikaturu připomenutou v bodě 215 výše).

221 Komise se tak domnívala, že výše pokuty, která má být uložena společnosti Nedri, je 6 742 000 eur (tj. 10 % obratu společnosti Nedri v roce 2009) a výše pokuty, která má být uložena společnosti Hit Groep, je 6 934 000 eur, tj. 10 % obratu společnosti Hit Groep za rok 2003 (bod 1071 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve znění prvního pozměňovacího rozhodnutí).

222 Komise poté správně snížila pokutu společnosti Nedri o 25 % na základě její spolupráce, šlo přitom o snížení, k němuž žalobkyně nebyla oprávněna (bod 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí; rovněž viz judikaturu připomenutou v bodě 196 výše).

223 Na tomto základě se Komise domnívala, že výše pokuty, která má být uložena společnosti Nedri, je 5 056 000 eur a výše pokuty, která má být uložena společnosti Hit Groep, je 6 934 000 eur (bod 1057 odůvodnění napadeného rozhodnutí), přičemž uvedené společnosti jsou solidárně odpovědné za uhrazení první pokuty, tj. částky 5 056 000 eur (článek 2 napadeného rozhodnutí).

224 Společnost Hit Groep se v podstatě domnívá, že výše pokuty, která jí byla uložena a která je vyšší než pokuta uložená společnosti Nedri, správně neodráží dobu trvání protiprávního jednání, která byla ve vztahu k těmto společnostem zohledněna, tj. 18 let a 8 měsíců v případě společnosti Nedri a pouze 4 roky v případě společnosti Hit Groep.

225 Je však třeba přihlédnout ke skutečnosti, že konečná výše pokut uložených těmto dvěma společnostem je výsledkem jednak snížení provedeného na základě uplatnění horní hranice 10 % jejich obratu (rozsudek Kendrion v. Komise, bod 215 výše, EU:C:2013:771, body 57 a 58), a jednak snížení pokuty přiznaného společnosti Nedri z důvodu shovívavosti.

226 Před uplatněním této horní hranice totiž pokuty, které měly být uloženy každé z těchto dvou společností, náležitě zohledňovaly příslušnou dobu trvání jejich odpovědnosti a správně zohledňovaly jednotlivé referenční roky, pokud jde o obrat, ze kterého se mělo vycházet při uplatnění horní hranice 10 %.

227 Komise tudíž dodržela zásadu rovného zacházení, jelikož náležitě zohlednila rozdíly v situacích obou společností (v tomto smyslu viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 176 výše, EU:C:2005:408, body 321 až 323).

228 Pokud jde o porušení zásady proporcionality, je třeba mít za to, že kromě toho, že Komise zohlednila příslušnou délku období protiprávního jednání každé ze společností tak, že dbala na přiměřenost sankce, kterou jim uložila, toto porušení nemůže plynout pouze z tvrzeného rozdílu v konečné výši pokut uložených oběma společnostem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 2006, Hoek Loos v. Komise, T-304/02, Sb. rozh., EU:T:2006:184, body 85 a 86).

229 Třetí a čtvrtou část čtvrtého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout, a proto je třeba zamítnout tento žalobní důvod v plném rozsahu.

K pátému žalobnímu důvodu, uplatněnému podpůrně, který vychází z toho, že Komise porušila požadavek přiměřené lhůty

Argumenty účastnic řízení

230 Společnost Hit Groep tvrdí, že dodržení přiměřené lhůty je ve správních řízeních v oblasti hospodářské soutěže obecnou právní zásadou.

231 Společnost Hit Groep dodává, že překročení přiměřené lhůty může vést ke zrušení konečného rozhodnutí a pokud je zrušení vyloučeno, může být snížena výše pokuty, a to na základě spravedlivého zacházení nebo s cílem dosáhnout spravedlivé náhrady.

232 Společnost Hit Groep připomíná, že přiměřenost lhůty musí být posouzena na základě okolností daného případu, a to zejména s ohledem na kontext, chování účastníků během řízení, složitost věci a význam věci pro dotčené účastníky řízení. Rovněž připomíná, že počátkem běhu lhůty je den prvního vyšetřovacího opatření Komise, které má významný dopad na situaci dotčených podniků. Je třeba zohlednit také průměrnou lhůtu v podobných věcech.

233 V projednávaném případě přitom mezi kontrolami, které proběhly v září 2002, a přijetím konečného rozhodnutí v červnu 2010, uplynulo 94 měsíců. Společnost Hit Groep má za to, že tato doba je nepřiměřená tím spíše, že daná věc vychází ze žádostí o shovívavost, které Komisi umožnily prokázat protiprávní jednání. Přístup společnosti Hit Groep nadto průtahy v řízení nezpůsobil. Komise však na základě překročení přiměřené lhůty nepřiznala žádné snížení pokuty. Společnost Hit Groep proto žádá Tribunál, aby jí takové snížení přiznal v rozsahu, který bude považovat za přiměřený.

234 Společnost Hit Groep se konečně domnívá, že jí nepřísluší prokazovat, že bylo porušeno její právo na obhajobu, jelikož tento požadavek se týká pouze zrušení napadeného rozhodnutí, ona však požádala pouze o snížení pokuty na základě porušení požadavku přiměřené lhůty.

235 Stejně tak má společnost Hit Groep za to, že nemusí namítat zvláštní okolnosti odůvodňující snížení pokuty – případně až na nulu – jelikož překročení přiměřené lhůty je samo o sobě porušením čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie. Nejednalo by se o dodatečné snížení ve vztahu ke snížení, které přiznala Komise. Je tudíž na Komisi, aby prokázala, že existují zvláštní okolnosti, které mohou v projednávaném případě odůvodnit překročení přiměřené lhůty.

236 Společnost Hit Groep nakonec poznamenává, že srovnatelná délka správního řízení v předchozích případech vedla k tomu, že Komise snížila výši pokuty z vlastní iniciativy.

237 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

Závěry Tribunálu

– Připomenutí zásad

238 Zaprvé dodržení přiměřené lhůty při vedení správních řízení v oblasti politiky hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu unijního práva, jejíž dodržování zajišťují unijní soudy (viz rozsudek ze dne 19. prosince 2012, Heineken Nederland a Heineken v. Komise, C-452/11 P, EU:C:2012:829, bod 97 a citovaná judikatura).

239 Zásada přiměřené délky správního řízení byla znovu potvrzena v čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv, podle kterého platí, že „každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě“ (rozsudek ze dne 5. června 2012, Imperial Chemical Industries v. Komise, T-214/06, Sb. rozh., EU:T:2012:275, bod 284).

240 Zadruhé přiměřenost délky řízení musí být posouzena v závislosti na okolnostech každé věci a zejména v závislosti na jejím kontextu, chování účastníků v průběhu řízení, důležitosti věci pro jednotlivé zúčastněné podniky a míře její složitosti (v tomto smyslu viz rozsudek Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 131 výše, EU:T:1999:80, bod 126), jakož i případně v závislosti na informacích či odůvodnění, které je Komise schopna poskytnout o vyšetřovacích úkonech provedených v průběhu správního řízení.

241 Zatřetí Soudní dvůr rozhodl, že správní řízení může vést k přezkumu dvou po sobě jdoucích období, z nichž každé odpovídá vlastní vnitřní logice. První období, které probíhá až do oznámení námitek, běží ode dne, kdy Komise, jež využívá pravomocí, které jí svěřil unijní normotvůrce, přijme opatření,

která jsou výtkou, že došlo k protiprávnímu jednání, a má Komisi umožnit, aby zaujala stanovisko ke směřování řízení. Druhé období běží od oznámení námitek do přijetí konečného rozhodnutí. Má Komisi umožnit, aby se s konečnou platností vyslovila k vytýkanému protiprávnímu jednání (rozsudek ze dne 21. září 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, C-105/04 P, Sb. rozh., EU:C:2006:592, bod 38).

242 Začtvrté z judikatury vyplývá, že porušení zásady přiměřené lhůty může mít dva druhy důsledků.

243 Na prvním místě, pokud má porušení požadavku přiměřené lhůty vliv na výsledek řízení, může vést ke zrušení napadeného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. září 2006, Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, Sb. rozh., EU:C:2006:593, bod 48 a citovaná judikatura).

244 Je třeba upřesnit, že co se týče aplikace pravidel hospodářské soutěže, překročení přiměřené lhůty může být důvodem zrušení pouze v případě rozhodnutí, kterými se konstatují protiprávní jednání, a za podmínky, že bylo prokázáno, že porušení této zásady zasáhlo do práva dotčených podniků na obhajobu. Kromě tohoto zvláštního případu nemá nedodržení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě vliv na platnost správního řízení podle nařízení č. 1/2003 (viz rozsudek ze dne 16. prosince 2003, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, T-5/00 a T-6/00, Recueil, EU:T:2003:342, bod 74 a citovaná judikatura, který byl v tomto ohledu potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, bod 241 výše, EU:C:2006:592, body 42 a 43).

245 Jelikož však dodržování práva na obhajobu, které je zásadou, jež byla v judikatuře Soudního dvora opakovaně zdůrazněna jakožto zásada základní (rozsudek ze dne 9. listopadu 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise, 322/81, Recueil, EU:C:1983:313, bod 7), má v takových řízeních, jako je řízení v projednávané věci, klíčový význam, je třeba zabránit tomu, aby toto právo mohlo být nenapravitelně narušeno z důvodu nadměrné délky vyšetřovací fáze a aby tato délka mohla být na překážku provádění důkazů, které mají vyvrátit existenci jednání, jež mohou zakládat odpovědnost dotčených podniků. Z tohoto důvodu nesmí být přezkum případné překážky výkonu práva na obhajobu omezen na samotnou fázi, během níž se tato práva naplno projevují, a sice na druhou fázi správního řízení. Posouzení zdroje případného oslabení účinnosti práva na obhajobu se musí vztahovat na toto řízení jako celek a vzít v potaz celou dobu jeho trvání (rozsudek Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, bod 241 výše, EU:C:2006:592, bod 50).

246 Na druhém místě, pokud porušení požadavku přiměřené lhůty nemá vliv na výsledek řízení, Tribunál může na základě takového porušení v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci odpovídajícím způsobem napravit porušení plynoucí z překročení přiměřené délky správního řízení tím, že případně sníží výši uložené pokuty (v tomto smyslu viz rozsudek Technische Unie v. Komise, bod 243 výše, EU:C:2006:593, body 202 až 204, a rozsudek ze dne 16. června 2011, Heineken Nederland a Heineken v. Komise, T-240/07, Sb. rozh., EU:T:2011:284, body 429 a 434, který byl potvrzen v řízení o kasačním opravném prostředku rozsudkem Heineken Nederland a Heineken v. Komise, bod 238 výše, EU:C:2012:829, bod 100).

– Závěry v projednávaném případě

247 Z výše uvedeného vyplývá, že proto, aby mohlo dlouhotrvající správní řízení vést ke zrušení napadeného rozhodnutí nebo ke snížení pokuty, délka tohoto řízení musí být posouzena jako nadměrná.

248 V projednávaném případě mělo správní řízení čtyři po sobě jdoucí fáze.

249 První fáze začala dne 9. ledna 2002, kdy Bundeskartellamt zaslal Komisi dokumenty zmíněné v bodě 26 výše, a skončila dne 30. září 2008 přijetím oznámení námitek.

250 Tímto byla zahájena druhá fáze (viz body 37 až 42 výše), která skončila přijetím původního rozhodnutí dne 30. června 2010.

251 Po podání první série žalob (připomenutých v bodě 10 výše) přijala Komise dne 30. září 2010 první pozměňovací rozhodnutí (viz bod 4 výše) za účelem opravy různých chyb, které shledala v původním rozhodnutí, čím skončila třetí fáze správního řízení.

252 A nakonec 4. dubna 2011 skončila čtvrtá fáze správního řízení, a to když Komise přijala druhé pozměňovací rozhodnutí, kterým vyslovila souhlas se snížením pokuty uložené společnostem ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine a ArcelorMittal Wire France na jedné straně a společnostem SLM a Ori Martin na straně druhé (viz bod 6 výše).

253 Hned na úvod je třeba uvést, že žalobní důvod přednesený žalobkyní se týká pouze prvních dvou fází správního řízení.

254 Dne 17. prosince 2013 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 zaslal Komisi písemný dotaz, aby získal podrobný popis úsilí, které Komise vynaložila v návaznosti na kontroly, které proběhly ve dnech 19. a 20. září 2002, a to až do přijetí původního rozhodnutí.

255 Komise této žádosti vyhověla podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 6. února 2014.

256 Kancelář Tribunálu zaslala kopii odpovědi Komise žalobkyni dne 7. února 2014.

257 Komise ve své odpovědi podrobně a přesvědčivě uvádí povinnosti, které plnila v průběhu celého správního řízení, a důvody, proč řízení trvalo od roku 2002 do roku 2010.

258 Délku správního řízení v projednávaném případě vysvětluje několik faktorů.

259 V tomto ohledu je třeba vzít v potaz dobu trvání kartelové dohody (více než 18 let), její obzvláště velký zeměpisný rozsah (kartelová dohoda se týkala většiny členských států), organizaci kartelové dohody na zeměpisné úrovni a v čase (jednotlivé kluby popsány v bodech 46 až 58), počet setkání, která se konala v rámci jednotlivých klubů (více než 500), počet dotčených podniků (17), počet žádostí o shovívavost (viz body 27 a 32 a násl. výše) a obzvláště velké množství dokumentů, které byly v tomto rámci poskytnuty nebo získány v průběhu kontrol a které byly vyhotoveny v různých jazycích, jež Komise musela posoudit, dále různé žádosti o doplňující informace, které musela Komise zaslat různým dotčeným společnostem postupně podle toho, jak se vyvíjelo chápání kartelové dohody (viz body 29 a násl. a body 42 a násl. výše), počet subjektů, kterým bylo zasláno oznámení námitek (více než 40), počet jednacích jazyků (8), jakož i různé žádosti týkající se platební schopnosti (14).

260 Tribunál má na základě informací poskytnutých Komisí, které svědčí o zvláštní složitosti věci, za to, že navzdory mimořádné délce prvních dvou fází řízení, nelze tuto délku považovat za nadměrnou. Komise tudíž neporušila požadavek přiměřené lhůty a pátý žalobní důvod je proto třeba zamítnout.

K šestému žalobnímu důvodu, který společnost Hit Groep předložila v rámci repliky a který vychází z toho, že Komise se při výpočtu výše pokuty opřela o nesprávné období

Argumenty účastnic řízení

261 Společnost Hit Groep namítá, že poprvé Komise úplně a podrobně vyložila, jak provedla výpočet výše pokuty, která byla společnosti Hit Groep uložena, v bodech 23 až 25 žalobní odpovědi.

262 Společnost Hit Groep se domnívá, že tento způsob výpočtu nevyplývá ani z oznámení námitek, ani z napadeného rozhodnutí.

263 Společnost Hit Groep uvádí, že základní částka, ze které Komise vycházela při výpočtu výše pokuty, která jí byla uložena, je 30 584 561 eur. Z poznámky pod čarou, která je uvedena v bodě 25 žalobní odpovědi, kromě toho vyplývá, že tato částka představuje hodnotu prodaného zboží za období od 9. ledna 1996 do 19. září 2002.

264 V této poznámce pod čarou je uvedeno:

„Jedná se o hodnotu prodaného zboží za období od 9. 1. 1996 do 19. 9. 2002. U každého z pěti období kartelové dohody (1. 1. 1984 až 31. 12. 1985; 1. 1. 1986 až 14. 12. 1992; 15. 12. 1992 až 31. 12. 1993; 1. 1. 94 až 8. 1. 1996; 9. 1. 1996 až 19. 9. 2002) Komise určila hodnotu prodejů a poté ji vynásobila koeficientem odpovídajícím době trvání. V zájmu jasnosti pozměňovací rozhodnutí tyto hodnoty prodejů přebírá do tabulky doplněné do bodu 935 odůvodnění rozhodnutí.“

265 Společnost Hit Groep dodává, že první pozměňovací rozhodnutí doplnilo v bodě 935 odůvodnění napadeného rozhodnutí tabulku, ve které však není uveden její název.

266 Tvrdí, že se tedy tyto upřesňující údaje poprvé objevily až v žalobní odpovědi.

267 Přitom připomíná, že jí je přičtena solidární odpovědnost za protiprávní jednání spáchané společností Nedri od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002, zatímco Komise vycházela při stanovení hodnoty prodejů společnosti Nedri z období od 9. ledna 1996 do 19. září 2002.

268 Společnost Hit Groep má za to, že jí tudíž byla uložena pokuta na základě období, které je výrazně delší než období, za které jí měla být přičtena odpovědnost.

269 Podle společnosti Hit Groep přitom musí být při výpočtu výše pokuty zohledněn počet let, za které je podniku přičítána odpovědnost.

270 Společnost Hit Groep nakonec dodává, že z bodu 5 odůvodnění druhého pozměňovacího rozhodnutí vyplývá, že Komise přičítá solidární odpovědnost mateřským společnostem „pouze za část pokuty, která odpovídá období, během něhož tvořila mateřská společnost s dotyčnými dceřinými společnostmi jeden podnik“, zatímco pokuta, která byla společnosti Hit Groep uložena, je větší než pokuta uložená společnosti Nedri.

271 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

Závěry Tribunálu

272 Dopisy ze dne 6. května a 26. července 2011 společnost Hit Groep požádala Tribunál o možnost doplnit své žalobní důvody poté, co se podle svého názoru seznámila s informacemi týkajícími se způsobu výpočtu výše pokuty, který byl poprvé uveden v žalobní odpovědi Komise.

273 Dopis ze dne 6. května 2011 byl doručen během lhůty, která byla společnosti Hit Groep určena k předložení repliky, jež skončila dne 17. května 2011.

274 Komise v podstatě tvrdí, že dotyčné informace byly dostupné již v původním rozhodnutí (body 927 odůvodnění a násl.) i v prvním pozměňovacím rozhodnutí (body 930 a 932 odůvodnění a tabulka v příloze) a že je tento žalobní důvod nový, a proto nepřípustný.

275 Zaprvé je třeba uvést, že body 930, 932 a 933 odůvodnění napadeného rozhodnutí zní takto:

„930 Posledním celým hospodářským rokem účasti na protiprávním jednání je podle zjištění týkajících se doby zapojení do protiprávního jednání (viz kapitoly VI a VII) rok 2000 v případě společnosti DWK a rok 2001 v případě všech ostatních podniků, kterým je určeno toto rozhodnutí.

[…]

932 Dotčená zeměpisná oblast se v průběhu času vyvíjela. Od roku 1984 do roku 1995 (období curyšského klubu) pokrývala Německo, Francii, Itálii, Nizozemsko, Belgii, Lucembursko, Španělsko a Rakousko. Od roku 1992 (na základě dohod klubu España) zahrnovala rovněž Portugalsko. Od roku 1996 do roku 2002 (období krize curyšského klubu, v okamžiku, kdy byla připravena dohoda evropského klubu v oblasti kvót, období evropského klubu a období rozšíření) pokrývala zeměpisná oblast tytéž země jako v době curyšského klubu, včetně Portugalska, jakož i Dánska, Švédska, Finska a Norska (viz části 9.1.1 až 9.1.5). Uvedené je zohledněno při výpočtu hodnoty prodejů, přičemž jsou vyloučeny prodeje uskutečněné v Portugalsku před 15. prosincem 1992 a prodeje v Dánsku, Švédsku, Finsku a Norsku před 9. lednem 1996.

933 Komise kromě toho konstatuje, že v rámci celkové doby trvání protiprávního jednání nelze zohlednit hodnotu prodejů ve Španělsku, Rakousku, Finsku, Švédsku a Norsku, jelikož Španělsko přistoupilo k ES až dne 1. ledna 1986 a Dohoda o EHP vstoupila v platnost až dne 1. ledna 1994. Prodeje v těchto zemích před 1. lednem 1986, resp. 1. lednem 1994 jsou tedy z výpočtu hodnoty prodejů vyloučeny. Tato skutečnost je rozebrána v části 19.1.6.“

276 V prvním pozměňovacím rozhodnutí Komise kromě toho uvedla následující:

„5) K objasnění výpočtu hodnoty prodejů, který je základem rozhodnutí u jednotlivých období uvedených v části 19.1.2, se na konci bodu 935 odůvodnění měly objevit následující informace:

[…]

— 9. Nedri (odpověď ze dne 30. června 2009):

— 01. 01. 1984 – 31. 12. 1985: 30 157 611 eur

— 01. 01. 1986 – 14. 12. 1992: 30 389 997 eur

— 15. 12. 1992 – 31. 12. 1993: 30 389 997 eur

— 01. 01. 1994 – 08. 01. 1996: 30 389 997 eur

— 09. 01. 1996 – 19. 09. 2002: 30 584 561 eur.“

277 Z článku 3 bodu 22 prvního pozměňovacího rozhodnutí kromě toho vyplývá, že bylo určeno společnosti Hit Groep.

278 Komise tedy správně tvrdí, že společnost Hit Groep se s dotyčnými informacemi neseznámila poprvé až v žalobní odpovědi.

279 V návaznosti na první pozměňovací rozhodnutí společnost Hit Groep nepochybně mohla požádat o úpravu svých návrhových žádání, to však ve dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby.

280 Aby byl totiž návrh na úpravu návrhových žádání přípustný, musí být podán ve lhůtě pro podání žaloby stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU (rozsudky ze dne 16. prosince 2011, Enviro Tech Europe a Enviro Tech International v. Komise, T-291/04, Sb. rozh., EU:T:2011:760, bod 96, a ze dne 6. září 2013, Bank Melli Iran v. Rada, T-35/10 a T-7/11, Sb. rozh., EU:T:2013:397, bod 55).

281 Pokud přitom žalobkyně v projednávaném případě podala žádost dopisem ze dne 6. května 2011, lhůta pro podání žaloby proti prvnímu pozměňovacímu rozhodnutí již dávno uplynula.

282 Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod je nepřípustný.

283 V každém případě je kromě toho i neopodstatněný, jelikož Komise se nedopustila pochybení, když se domnívala, že hodnota prodejů je pro účely výpočtu výše pokuty uložené společnosti Hit Groep 30 584 561 eur a tuto částku následně vynásobila koeficientem 4, a zohlednila tak dobu trvání protiprávního jednání přičitatelného společnosti Hit Groep. Žalobkyně totiž, na rozdíl od svých tvrzení, nebyla sankcionována za delší období, než za které jí byla přičtena odpovědnost (viz body 217 a 226 výše).

284 Žalobní důvod je tudíž nutné odmítnout.

K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Tribunál porušil požadavek přiměřené lhůty

285 Žalobkyně na jednání v podstatě tvrdila, že Tribunál nedodržel přiměřenou lhůtu k vyřízení její žaloby a že je z toho třeba vyvodit důsledky pro výši pokuty, kterou byla povinna zaplatit.

286 Je třeba konstatovat, že taková námitka je v případě, že je uplatněna v rámci stejné žaloby, jakou je žaloba v řízení, ve kterém se tvrdí, že byla porušena zásada přiměřené lhůty, nepřípustná.

287 Pokud by totiž soudní kolegium rozhodující o žalobě tuto námitku posoudilo, rozhodovalo by o vadné nebo protiprávní povaze svého vlastního jednání, což by u žalobce mohlo vyvolat legitimní pochybnosti o objektivní nestrannosti uvedeného kolegia (viz rozsudek ze dne 16. září 2013, CEPSA v. Komise, T-497/07, EU:T:2013:438 probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, bod 268 a citovaná judikatura).

288 Sankcí za porušení povinnosti unijním soudem rozhodnout věci, které mu byly předloženy, v přiměřené lhůtě, která vyplývá z čl. 47 druhého pododstavce Listiny základních práv, je tudíž žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu (rozsudky Kendrion v. Komise, bod 215 výše, EU:C:2013:771, bod 94, a ze dne 26. listopadu 2013, Groupe Gascogne v. Komise, C-58/12 P, Sb. rozh., EU:C:2013:770, bod 83).

289 Z výše uvedeného vyplývá, že sedmý žalobní důvod musí být odmítnut.

290 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že nelze vyhovět žádnému ze žalobních důvodů, které žalobkyně uplatnila. Žaloba na neplatnost tedy musí být v plném rozsahu zamítnuta, přičemž za okolností projednávaného případu není v rámci plné jurisdikce na místě změnit pokutu, která byla žalobkyni uložena.

K nákladům řízení

291 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (šestý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnost HIT Groep BV ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 15. července 2015.

Podpisy.